

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM
W IV KWARTALE 2016 R.

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl/>

OPRACOWANIA SYGNALNE

Bydgoszcz, marzec 2017 r.

Szanowni Państwo

Niniejsze opracowanie powstało w oparciu o wyniki ankietowego badania statystycznego Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), realizowanego przez ankieterów statystycznych – pracowników Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy.

Zgodnie z art. 12. ustawy o statystyce publicznej (Dz. U. 2012 poz. 591 z późniejszymi zmianami), **ankieterzy statystyczni** wykonują czynności w imieniu i na rzecz statystyki publicznej.

Podstawowym zadaniem ankieterów jest pozyskanie, niemożliwych do uzyskania w innym trybie, kompletnych i rzetelnych informacji poprzez **przeprowadzenie wywiadu** bezpośredniego lub telefonicznego z osobami **w losowo wybranych** (na poziomie centralnym) **gospodarstwach** domowych i rolnych. Są to informacje dotyczące m.in.:

- pracujących, bezrobotnych, poszukujących pracy (niniejsze opracowanie na podstawie BAEL),
- dochodów, wydatków, w tym spożycia artykułów żywnościowych,
- warunków życia gospodarstw domowych, ubóstwa i społecznego wykluczenia,
- opinii społeczeństwa na temat sytuacji gospodarczej i finansowej kraju oraz możliwości oszczędzania,
- stanu wiedzy mieszkańców Polski na temat zdrowego trybu życia oraz przeciwdziałaniu chorobom i stosowania profilaktyki,
- korzystania z różnych form rekreacji i wypoczynku, w tym kultury,
- sytuacji edukacyjnej,
- hodowli zwierząt gospodarskich,
- zasiewów i zebranych plonów.

Wszystkie zebrane przez ankieterów dane objęte są **ściśle tajnością statystyczną** i wykorzystywane wyłącznie do wykonania zestawień zbiorczych i publikacji statystycznych, np. biuletynów, roczników statystycznych oraz obliczeń wskaźników niezbędnych do funkcjonowania gospodarki krajowej.

W związku z istotną rolą badań ankietowych w systemie badań statystycznych statystyki publicznej zwracam się do Państwa z prośbą o **udział i wsparcie udziału społeczeństwa** w badaniach statystyki publicznej.

Ankieterzy w czasie wizyty w wylosowanym mieszkaniu winni okazać **legitymację i upoważnienie** do wykonywanej pracy. Ich tożsamość można również potwierdzić w Urzędzie Statystycznym w Bydgoszczy i jego Oddziałach u koordynatorów badań ankietowych pod numerami telefonów:

Bydgoszcz – 52 3669 362, 52 3669 408, 52 3669 482,

Inowrocław – 533 304 738,

Toruń – 56 6117 146,

Włocławek – 54 2356 457.

Uprzejmie proszę o wsparcie realizacji **zadań publicznych** nałożonych na polską statystykę publiczną i przychyłność wobec ankieterów. Państwa zyczliwe nastawienie pozwoli na efektywną realizację zadań oraz lepsze dostosowanie badań do potrzeb zgłaszanych przez użytkowników informacji statystycznych.

Z poważaniem

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

W. Zwara
Wioletta Zwara

Przedmiotem **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności**, prowadzonego od 1992 r. przez wszystkie urzędy statystyczne w Polsce, jest fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy w badanym tygodniu przez osoby w wieku 15 lat i więcej. Badanie prowadzone jest metodą reprezentacyjną w cyklu kwartalnym, a jego wyniki uogólniane są na populację generalną. W każdym z 13 tygodni kwartału badana jest 1/13 część próby mieszkańców, dzięki czemu możemy obserwować zmiany na rynku pracy w okresie całego kwartału.

Od II kwartału 2006 r. dane BAEL liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

Od I kwartału 2015 r. w związku z zastosowaniem nowej klasyfikacji zawodów – KZIS 2014, dane o pracujących według zawodów nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat ubiegłych.

Do uogólnienia wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011). Wszelkie dane za okres od I kwartału 2010 r. do II kwartału 2012 r. uległy zmianie w stosunku do wcześniej opublikowanych.

Od I kw. 2016 r. w Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności zastosowano kalibrację wag na poziomie województwa, w miejsce stosowanej dotąd kalibracji na poziomie kraju, co zapewnia spójność otrzymywanych wyników z danymi demograficznymi na poziomie województw. W obliczeniach wag uwzględniono stosowane dotychczas kategorie demograficzne według płci, grup wieku i miejsca zamieszkania, natomiast wskaźniki kompletności służące do korekty wag ze względu na występowanie braków odpowiedzi są obecnie wyznaczane na poziomie województw.

Uwaga: W niektórych tablicach sumy składników mogą być różne od wielkości podanych w wierszach „Ogółem”, co jest wynikiem zaokrągleń dokonywanych przy uogólnianiu wyników badania.

Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi w przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niskiego rzędu (mniejsze niż 15 tys.). W przypadku, gdy liczby po uogólnieniu wyników z próby wynoszą poniżej 5 tys., zostały one zastąpione znakiem „..”, co oznacza, że konkretna wartość nie może być pokazana z uwagi na losowy błąd próby.

TABL. 1. Podstawowe wyniki BAEL (dotyczy osób w wieku 15 lat i więcej)

WYSZCZEGÓLNIENIE	IV kwartał 2015 r.		III kwartał 2016 r.		IV kwartał 2016 r.	
	Kujawsko-Pomorskie	Polska	Kujawsko-Pomorskie	Polska	Kujawsko-Pomorskie	Polska
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,5	56,5	54,8	56,3	54,6	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	51,3	52,6	50,8	53,0	50,8	53,2
Stopa bezrobocia w %	7,3	6,9	7,3	5,9	7,0	5,5
Aktywni zawodowo w tys.	928	17489	915	17293	912	17286
pracujący	859	16280	848	16266	848	16328
bezrobotni	68	1210	67	1027	64	958
Bierni zawodowo w tys.	745	13473	756	13403	758	13410

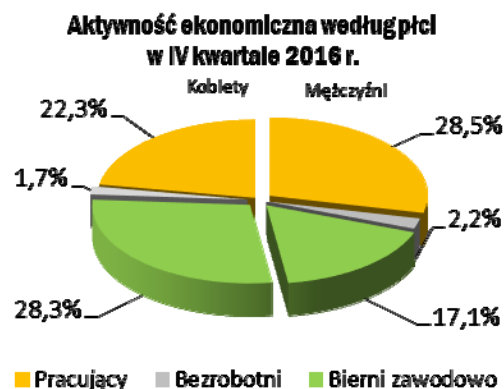
Za **ludność aktywną zawodowo** (tzw. siłę roboczą) uważa się wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi w dalszej części opracowania.

Według badania BAEL w IV kwartale 2016 r. zbiorowość **aktywnych zawodowo** w województwie kujawsko-pomorskim liczyła 912 tys. osób i było to o 16 tys. mniej niż w porównywalnym okresie 2015 r. i o 3 tys. mniej w stosunku do III kwartału 2016 r. (oznacza to odpo-

wiednio spadek o 1,7% i o 0,3%).

Aktywni zawodowo w województwie stanowili 5,3% ogólnej liczby osób aktywnych zawodowo w kraju (taki sam udział zarówno w IV kwartale 2015 r., jak i w III kwartale 2016 r.).

W stosunku do analogicznego okresu 2015 r. liczba pracujących zmniejszyła się o 11 tys., tj. do poziomu 848 tys., natomiast liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się w tym czasie o 4 tys., tj. do poziomu 64 tys.

W IV kwartale 2016 r. odnotowano 758 tys. **biernych zawodowo** (45,4% ogólnej liczby ludności województwa w wieku 15 lat i więcej), tj. o 13 tys. więcej niż w IV kwartale 2015 r. i o 2 tys. więcej niż w poprzednim kwartale. *Osoby bierne zawodowo w kujawsko-pomorskim stanowiły 5,7% biernych zawodowo w kraju (rok wcześniej – 5,5%, a w III kwartale 2016 r. – 5,6%).*

Aktywni zawodowo

Według badania BAEL w IV kwartale 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim liczba osób **aktywnych zawodowo** zmniejszyła się o 1,7% w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. (odnotowano wzrost wśród mieszkańców miast o 3,9%, i spadek wśród mieszkańców wsi – o 8,6%). W porównaniu z III kwartałem 2016 r. liczba aktywnych zawodowo zmalała o 0,3% (wśród mieszkańców miast liczba aktywnych zawodowo kształtowała się na tym samym poziomie kwartał do kwartału, natomiast wśród mieszkańców wsi odnotowano spadek o 0,8%). Większość aktywnych zawodowo stanowili mieszkańcy miast 58,1%; w kraju – 60,3%.

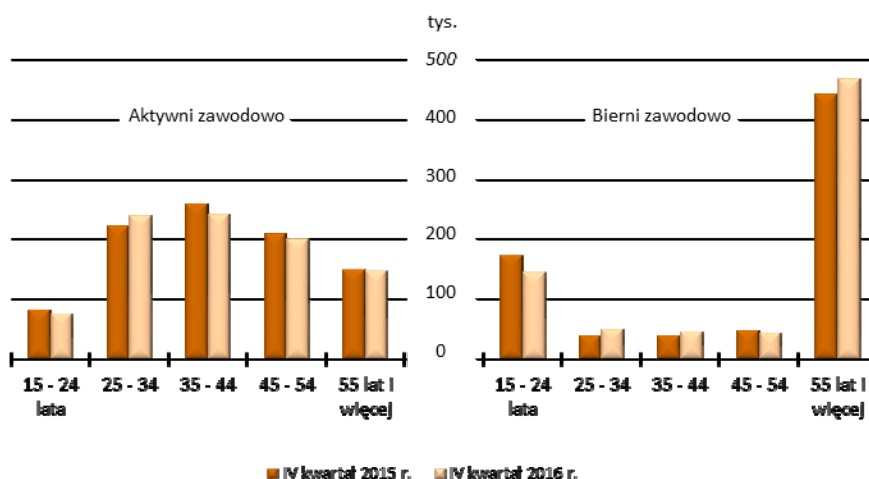
TABL. 2. Aktywność ekonomiczna ludności według płci oraz miejsca zamieszkania

WYSZCZEGÓLNIENIE A – IV kwartał 2015 r.=100 B – III kwartał 2016 r.=100	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej	Wskaźnik zatrudnie- nia	Stopa bezrobo- cia
		razem	pracujący	bezro- botni				
		w tysiącach						
IV kwartał 2015 r.								
OGÓŁEM	1673	928	859	68	745	55,5	51,3	7,3
mężczyźni	793	521	483	38	272	65,7	60,9	7,3
kobiety	880	407	376	31	473	46,3	42,7	7,6
MIASTA	948	510	468	42	439	53,8	49,4	8,2
WIEŚ	724	418	391	27	306	57,7	54,0	6,5
III kwartał 2016 r.								
OGÓŁEM	1670	915	848	67	756	54,8	50,8	7,3
mężczyźni	799	511	475	36	288	64,0	59,4	7,0
kobiety	871	404	373	31	468	46,4	42,8	7,7
MIASTA	997	530	491	39	467	53,2	49,2	7,4
WIEŚ	674	385	357	27	289	57,1	53,0	7,0
IV kwartał 2016 r.								
OGÓŁEM	1670	912	848	64	758	54,6	50,8	7,0
A	99,8	98,3	98,7	94,1	101,7	x	x	x
B	100,0	99,7	100,0	95,5	100,3	x	x	x
mężczyźni	799	512	476	36	286	64,1	59,6	7,0
A	100,8	98,3	98,6	94,7	105,1	x	x	x
B	100,0	100,2	100,2	100,0	99,3	x	x	x
kobiety	871	400	372	28	472	45,9	42,7	7,0
A	99,0	98,3	98,9	90,3	99,8	x	x	x
B	100,0	99,0	99,7	90,3	100,9	x	x	x
MIASTA	997	530	490	40	466	53,2	49,1	7,5
A	105,2	103,9	104,7	95,2	106,2	x	x	x
B	100,0	100,0	99,8	102,6	99,8	x	x	x
WIEŚ	674	382	358	24	292	56,7	53,1	6,3
A	93,1	91,4	91,6	88,9	95,4	x	x	x
B	100,0	99,2	100,3	88,9	101,0	x	x	x

Spśród 912 tys. osób aktywnych zawodowo najliczniejszą grupą wiekową, liczącą 243 tys. osób, byli 35–44-latkowie – 26,6% ogólnej liczby aktywnych zawodowo (rok wcześniej – 28,0%, a w III kwartale 2016 r. – 27,2%). Znaczącą grupę (241 tys.) stanowiły także osoby w wieku 25–34 lata – 26,4% ogólnej liczby (w analogicznych okresach odpowiednio 24,0% i 26,0%).

Aktywność ekonomiczna ludności według wieku

Współczynnik aktywności zawodowej w województwie kujawsko-pomorskim w IV kwartale 2016 r. ukształtował się na poziomie 54,6%, tj. o 1,7 p. proc. niższym niż w kraju (o 0,9 p. proc. niższym niż w IV kwartale 2015 r. i o 0,2 p. proc. niższym niż w poprzednim kwartale). W gronie 16 województw wysokość współczynnika sytuuje województwo kujawsko-pomorskie na 12. miejscu na równi z świętokrzyskim (54,6%), za lubelskim (54,7%), lubuskim (55,2%) i podlaskim (55,3%), a przed śląskim (53,8%). Najwyższą wartość odnotowano w województwie mazowieckim (59,9%), a najniższą w zachodniopomorskim (52,8%).

Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Mężczyźni aktywni zawodowo w wieku 15 lat i więcej stanowili 64,1% ogól-

nej liczby mężczyzn (w analogicznych okresach odpowiednio 65,7% i 64,0%), a wśród kobiet współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 45,9% (w porównywanych kwartałach odpowiednio 46,3% i 46,4%). W miastach współczynnik ten wyniósł 53,2% (wobec 53,8% rok wcześniej i 53,2% w poprzednim kwartale) i był niższy niż na wsi, gdzie osiągnął wartość 56,7% (wobec odpowiednio 57,7% i 57,1%).

Rozpatrując wiek badanych, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej (83,5%) odnotowano wśród osób w wieku 35-44 lata, najniższy natomiast (24,1%) w grupie osób w wieku 55 lat i starszych. W porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. współczynnik w pierwszej z wymienionych grup spadł o 2,6 p. proc., a w drugiej – o 1,3 p. proc. W stosunku do poprzedniego kwartału w pierwszej grupie współczynnik zmalał o 2,1 p. proc., a w drugiej wzrósł o 0,4 p. proc.

W województwie kujawsko-pomorskim wśród osób aktywnych zawodowo najwięcej, bo 28,8% ogólnej ich liczby, ukończyło szkołę wyższą (263 tys. osób); udział tej grupy w IV kwartale 2015 r. wyniósł 26,5%, a w poprzednim kwartale – 26,9%.

TABL. 3. Współczynnik aktywności zawodowej według wieku i poziomu wykształcenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016	
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał	
	w %			
OGÓŁEM	55,5	54,8	54,6	
Osoby w wieku:				
15–24 lata	32,8	37,8	34,7	
25–34	84,8	81,8	82,8	
35–44	86,1	85,6	83,5	
45–54	81,2	80,1	81,7	
55 lat i więcej	25,4	23,7	24,1	
produkcyjnym	72,5	73,4	72,9	
15–64 lata	66,4	67,0	66,5	
Osoby z wykształceniem:				
Wyższym	82,3	80,7	79,9	
Policealnym i średnim zawodowym	66,6	66,1	64,8	
Średnim ogólnokształcącym	50,3	48,8	51,2	
Zasadniczym zawodowym	58,0	56,5	55,2	
Gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym	18,7	18,2	18,8	

Najmniejszą grupę (63 tys. osób; 6,9% ogólnej liczby osób aktywnych zawodowo) stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (w porównywanych kwartałach odpowiednio 6,9% i 6,7% ogólnej liczby).

Analizując poziom wykształcenia badanej grupy mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej dotyczył osób, które ukończyły szkołę wyższą i wyniósł 79,9% (odnotowano spadek w stosunku do IV kwartału 2015 r. o 2,4 p. proc., a w porównaniu z poprzednim kwartałem spadek – o 0,8 p. proc.). Z kolei na najniższym poziomie, współczynnik ten ukształtował się wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym i wyniósł 18,8%, co oznacza wzrost w stosunku do IV kwartału 2015 r. o 0,1 p. proc. i wzrost do poprzedniego kwartału o 0,6 p. proc.

TABL. 4. Aktywność ekonomiczna ludności według poziomu wykształcenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
		razem	pracujący	bezrobotni	
w tysiącach					
IV kwartał 2015 r.					
OGÓŁEM	1673	928	859	68	745
Wyższe	299	246	236	10	54
Policealne i średnie zawodowe	392	261	250	11	131
Średnie ogólnokształcące	171	86	79	7	85
Zasadnicze zawodowe	467	271	242	29	196
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	343	64	52	12	278
III kwartał 2016 r.					
OGÓŁEM	1670	915	848	67	756
Wyższe	305	246	237	9	59
Policealne i średnie zawodowe	389	257	239	19	132
Średnie ogólnokształcące	164	80	74	6	83
Zasadnicze zawodowe	478	270	248	21	209
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	335	61	50	11	273
IV kwartał 2016 r.					
OGÓŁEM	1670	912	848	64	758
Wyższe	329	263	252	10	67
Policealne i średnie zawodowe	392	254	236	18	138
Średnie ogólnokształcące	164	84	74	10	80
Zasadnicze zawodowe	451	249	233	15	202
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	335	63	52	11	271

Pracujący

Według badania BAEL w IV kwartale 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim **pracowało** 848 tys. osób, tj. 93,0% wszystkich aktywnych zawodowo w województwie (w kraju 94,5% udziału). Liczba pracujących zmniejszyła się w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. o 11 tys., a w odniesieniu do III kwartału 2016 r. nie zmieniła się. Większość pracujących, czyli 490 tys. osób, stanowili mieszkańcy miast (57,8% udziału; w kraju 60,6%). Liczebność tej grupy wzrosła o 4,7% w stosunku do IV kwartału 2015 r. i spadła o 0,2% do poprzedniego kwartału. Pracujących zamieszkałych na wsi było 358 tys., co oznacza spadek odpowiednio o 8,4% i wzrost o 0,3%. W analizowanym kwartale 2016 r. mężczyźni stanowili 56,1% ogólnej liczby pracujących, a ich liczba (476 tys. osób) była niższa o 1,4% w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. i o 0,2% wyższa niż w III kwartale 2016 r. Liczba pracujących kobiet (372 tys. osób) spadła w stosunku do IV kwartału 2015 r. o 1,1%, a w porównaniu z poprzednim kwartałem zmniejszyła się o 0,3%.

Najliczniejszą grupę wiekową wśród pracujących stanowiły osoby w wieku 35–44 lata (27,0% ogólnej liczby pracujących; wobec 27,9% w IV kwartale 2015 r. i 27,6% w poprzednim kwartale) oraz 25–34-latkowie (25,7% ogólnej liczby pracujących; wobec odpowiednio 24,0% i 25,8%).

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia wśród pracujących, najliczniejszą zbiorowość stanowiły osoby z wykształceniem wyższym – 29,7% ogólnej liczby pracujących (w porównywanych okresach odpowiednio 27,5% i 27,9%).

Wskaźnik zatrudnienia w województwie kujawsko-pomorskim w IV kwartale 2016 r. wyniósł 50,8% (w kraju 53,2%), co oznacza spadek o 0,5 p. proc. w porównaniu z IV kwartałem

Wskaźnik zatrudnienia jest to procentowy udział pracujących w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

2015 r. i nie zmienił się w stosunku do poprzedniego kwartału. Wśród 16 województw kujawsko-pomorskie zajęło 13. miejsce pod

względem wysokości omawianego wskaźnika, za województwem lubelskim i podkarpackim (50,9%), a przed świętokrzyskim (50,0%). Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w województwie mazowieckim (56,9%), a najniższą w warmińsko-mazurskim (49,2%).

W grupie mężczyzn wskaźnik osiągnął poziom 59,6%, co oznacza odpowiednio spadek o 1,3 p. proc. w stosunku do IV kwartału 2015 r. i wzrost o 0,2 p. proc. w odniesieniu do poprzedniego kwartału.

W najlepszej sytuacji w badanym okresie były osoby w wieku 45–54 lata – wskaźnik zatrudnienia w tej grupie wyniósł 78,9% (odnotowano wzrost o 2,0 p. proc. w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. i wzrost o 2,5 p. proc. w stosunku do poprzedniego kwartału). Najniższy wskaźnik zatrudnienia (23,2%) odnotowano wśród osób w wieku 55 lat i więcej (w stosunku do porównywanych okresów odpowiednio spadek o 1,2 p. proc. i wzrost o 0,7 p. proc.).

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczani byli również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie. Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne badania, liczba pracujących uzyskana w wyniku BAEL nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia, m.in.: pracujących, mieszkających w hotelach pracowniczych oraz pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

Analizując poziom wykształcenia ankietowanych można zauważyć, iż najwyższy wskaźnik zatrudnienia wystąpił wśród osób z wykształceniem wyższym i wyniósł 76,6%, co oznacza spadek w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. o 2,3 p. proc. i w stosunku do poprzedniego kwartału spadek o 1,1 p. proc. Najniższy wskaźnik odnotowano w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym – 15,5% (w porównywanych okresach odpowiednio wzrost o 0,3 p. proc. i 0,6 p. proc.).

W IV kwartale 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim w **sektorze prywatnym** pracowało 666 tys. osób, czyli 78,5% ogólnej liczby pracujących. Wśród osób pracujących w prywatnych przedsiębiorstwach 61,9% stanowili mężczyźni (61,5% w IV kwartale 2015 r. i 60,9% w poprzednim okresie). Wśród 182 tys. osób pracujących w **sektorze publicznym** większość, bo 64,3%, stanowiły kobiety (odpowiednio 61,4% i 62,2% udziału).

TABL. 5. Wskaźnik zatrudnienia według wieku i poziomu wykształcenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016	
	III kwartał	III kwartał	IV kwartał	
	w %			
OGÓŁEM	51,3	50,8	50,8	
Osoby w wieku:				
15–24 lata	27,0	30,2	28,0	
25–34	78,3	75,3	74,9	
35–44	79,5	80,4	78,7	
45–54	76,9	76,4	78,9	
55 lat i więcej	24,4	22,5	23,2	
produkcyjnym	67,1	67,9	67,6	
15–64 lata	61,4	62,0	61,8	
Osoby z wykształceniem:				
Wyższym	78,9	77,7	76,6	
Policealnym i średnim zawodowym	63,8	61,4	60,2	
Średnim ogólnokształcącym	46,2	45,1	45,1	
Zasadniczym zawodowym	51,8	51,9	51,7	
Gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym	15,2	14,9	15,5	

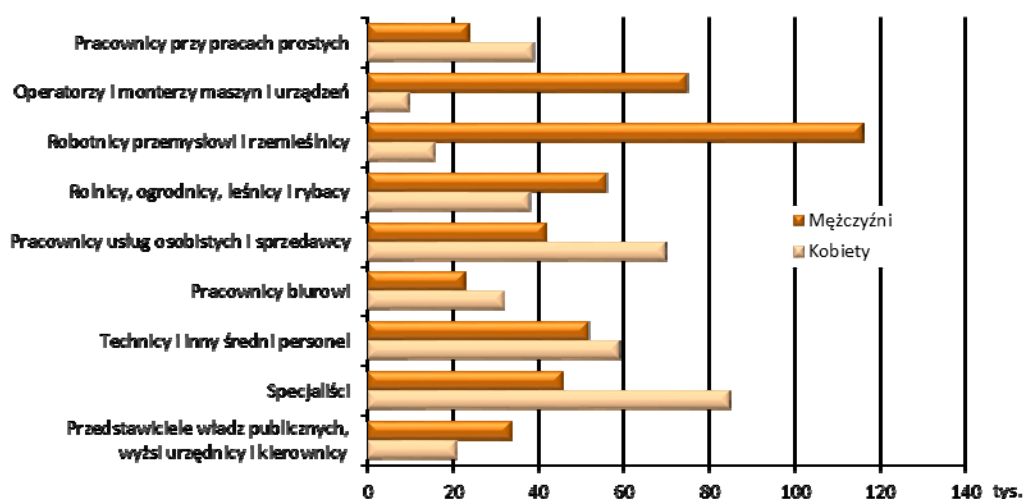
TABL. 6. Pracujący według statusu zatrudnienia

WYSZCZEGÓLNIENIE	IV kwartał 2015 r.			III kwartał 2016 r.			IV kwartał 2016 r.		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w tysiącach								
OGÓŁEM	859	483	376	848	475	373	848	476	372
Sektor publiczny	197	76	121	180	68	112	182	64	117
Sektor prywatny	662	407	255	668	407	261	666	412	254
pracownicy najemni	482	291	190	489	299	191	497	301	195
pracodawcy i pracujący na własny rachunek	161	110	51	163	104	59	153	105	49
pomagający członkowie rodzin	20	6	13	16	.	11	16	6	11

W okresie październik-grudzień 2016 r. z pracy najemnej utrzymywało się 678 tys. osób (w obu sektorach własności), a ich udział w stosunku do ogólnej liczby pracujących ukształtował się na poziomie 80,0% (79,0% wyniósł w IV kwartale 2015 r. i 78,9% w IV kwartale 2016 r.). Grupa pracodawców oraz pracujących na własny rachunek liczyła 153 tys. osób, stanowiąc 18,0% ogólnej liczby pracujących w województwie (w analizowanych okresach odpowiednio 18,7% i 19,2%).

Pracujący według płci i zawodów w IV kwartale 2016 r.

Najliczniejszą grupę zawodową w województwie kujawsko-pomorskim tworzyli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 132 tys. osób, czyli 15,6% ogólnej liczby. Mężczyźni stanowili większość wśród: operatorów i monterów maszyn i urządzeń (88,2%), robotników przemysłowych i rzemieślników (87,9% pracujących w tej grupie), przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (61,8%) oraz rolników, ogrodników, leśników i rybaków (59,6%). Kobiety przeważały natomiast wśród: specjalistów (64,9%), pracowników usług i sprzedawców (62,5%), pracowników wykonujących prace proste (61,9%), pracowników biurowych (58,2%) oraz wśród techników i innego średniego personelu (53,6%).

Bezrobotni

Według badania BAEL w IV kwartale 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim populacja **bezrobotnych** liczyła 64 tys. osób, czyli 6,7% ogólnej liczby bezrobotnych w kraju. Liczba osób pozostających bez pracy spadła w skali roku o 5,9%, a w stosunku do ubiegłego kwartału spadła o 4,5%. Wśród osób poszukujących pracy przeważali mieszkańcy miast, których udział wyniósł 62,5% (w kraju – 55,9%). W analizowanym kwartale bezrobotni mężczyźni liczyli 36 tys. osób, tj. o 5,3% mniej niż przed rokiem i tyle samo co w III kwartale 2016 r. Liczebność bezrobotnych kobiet (28 tys.) spadła o 9,7% w odniesieniu do IV kwartału 2015 r. i o 9,7% w porównaniu z kwartałem poprzednim.

Wśród bezrobotnych w podziale według wieku badanych (nie licząc grupy 55-latków i osób starszych, którzy stanowili 9,4% ogólnej liczby bezrobotnych) udziały grup wiekowych w strukturze rozkładały się pomiędzy 10,9% (osoby w wieku 45–54 lata), a 34,4% (wśród osób w wieku 25–34 lata).

Pod względem poziomu wykształcenia najliczniejszą grupę bezrobotnych (28,1% udziału) stanowiły osoby, które ukończyły szkołę policealną i średnią zawodową – 18 tys. osób.

Do kategorii **bezrobotnych** zostały zaliczone osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według powyższych kryteriów),
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

TABL. 7. Stopa bezrobocia według wieku i poziomu wykształcenia

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016	
	IV kwartał	III kwartał	IV kwartał	
	w %			
OGÓŁEM	7,3	7,3	7,0	
Osoby w wieku:				
15–24 lata	17,9	20,0	19,2	
25–34	7,6	8,0	9,1	
35–44	7,7	5,6	6,2	
45–54	5,7	4,6	3,5	
55 lat i więcej	3,3	5,5	4,0	
produkcyjnym	7,5	7,5	7,3	
15–64 lata	7,4	7,4	7,1	
Osoby z wykształceniem:				
Wyższym	4,1	3,7	3,8	
Policealnym i średnim zawodowym	4,2	7,4	7,1	
Średnim ogólnokształcącym	8,1	7,5	11,9	
Zasadniczym zawodowym	10,7	7,8	6,0	
Gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym	18,8	18,0	17,5	

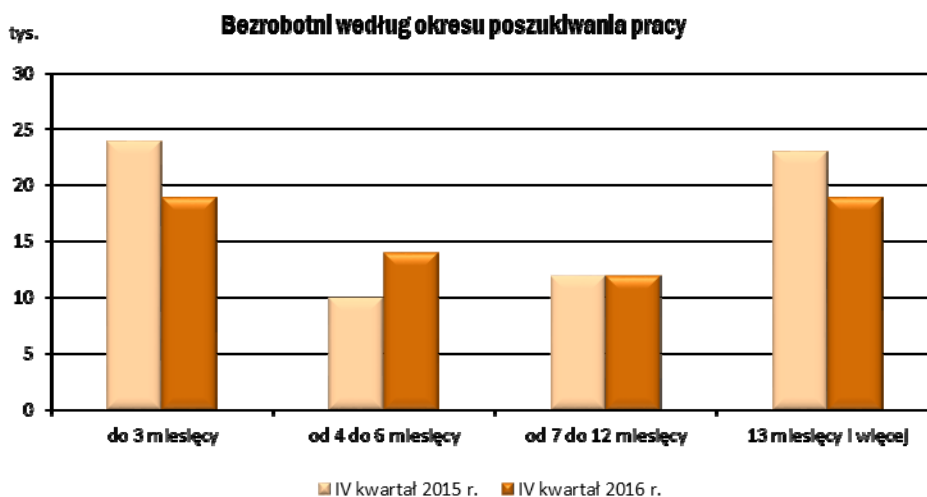
W analizowanym kwartale 2016 r. **stopa bezrobocia** w województwie kujawsko-pomorskim wyniosła 7,0%, co oznacza spadek w skali roku o 0,3 p. proc. (w kraju wskaźnik wyniósł 5,5%, spadek w skali roku o 1,4 p. proc.). Pod względem stopy bezrobocia według badania BAEL kujawsko-pomorskie uplasowało się na 13. miejscu wśród 16 województw, za lubelskim (6,9%), a przed warmińsko-mazurskim (8,0%). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie opolskim (4,0%), a najwyższą w podkarpackim (9,0%). Stopa bezrobocia w podziale według płci ukształtowała się na takim samym poziomie jak w województwie (7,0%) i była niższa w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. wśród mężczyzn o 0,3 p. proc., a w grupie kobiet o 0,6 p. proc. W stosunku do poprzedniego kwartału stopa

bezrobocia spadła o 0,3 p. proc. (w kraju spadła o 0,4 p. proc.). Wśród mężczyzn stopa bezrobocia utrzymywała się na stałym poziomie, natomiast wśród kobiet odnotowano spadek o 0,7 p. proc.

W IV kwartale 2016 r. nadal na najwyższym poziomie (19,2%) utrzymywała się stopa bezrobocia w grupie osób w wieku 15–24 lata; najniższy poziom odnotowano natomiast w grupie osób w wieku 45–54 lata (3,5%). Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia w IV kwartale 2016 r. stopa bezrobocia osiągnęła najniższą wartość w grupie osób z wykształceniem wyższym (3,7%), a najwyższą wartość odnotowano wśród osób mających wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (17,5%).

Stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Analizując **czas poszukiwania pracy** po 29,7% ogółu stanowili poszukujący pracy do 3 miesięcy włącznie (zmniejszenie udziału w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. o 5,6 p. proc., a w stosunku do poprzedniego kwartału – o 9,1 p. proc.) i poszukujący pracy 13 miesięcy i więcej (zmniejszenie udziału odpowiednio o 4,1 p. proc. i o 1,6 p. proc.). W pierwszej kategorii przeważali mieszkańcy wsi – 10 tys., a mieszkańców miast było 9 tys., natomiast w drugiej większość stanowili mieszkańcy miast – 12 tys. (7 tys. mieszkańców wsi). Bezrobotnych poszukujących pracy od 4 do 6 miesięcy było 14 tys., natomiast najmniej liczną grupę stanowili bezrobotni poszukujący pracy od 7 do 12 miesięcy – 12 tys., co oznacza w pierwszej

grupie wzrost udziału w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. o 7,2 p. proc. i wzrost o 11,5 p. proc. względem ubiegłego kwartału, a w drugiej grupie odpowiednio wzrost o 1,2 p. proc., a w porównaniu z poprzednim kwartałem spadek o 0,6 p. proc. Spośród bezrobotnych poszukujących pracy w grupach od 4 do 6 miesięcy oraz od 7 do 12 miesięcy większość stanowili mieszkańcy miast odpowiednio – 11 tys. i 7 tys.

W IV kwartale 2016 r. **przeciętny czas poszukiwania pracy** przez osoby bezrobotne zamieszkałe w województwie kujawsko-pomorskim wyniósł 10,8 miesiąca.

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobotni jako **metody poszukiwania pracy** najczęściej wybierali: zamieszczanie oferty, odpowiadanie na ogłoszenia, przeglądanie ogłoszeń w prasie – 82,8 %, pośrednictwo biur pracy – 76,6%, pomoc krewnych i znajomych – 68,8%; rzadziej zaś poszukiwanie bezpośrednio w zakładach pracy – 56,3%.

TABL. 8. Bezrobotni według wybranych metod poszukiwania pracy

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Metody poszukiwania pracy			
		poprzez biura pracy	poprzez ogłoszenia w prasie	poprzez krewnych i znajomych	bezpośrednio w zakładach pracy
w tysiącach					
IV kwartał 2015 r.					
OGÓŁEM	68	54	52	48	42
Miasta	42	34	31	28	27
Wieś	27	20	21	20	15
III kwartał 2016 r.					
OGÓŁEM	67	52	53	48	41
Miasta	39	29	31	26	25
Wieś	27	23	21	22	15
IV kwartał 2016 r.					
OGÓŁEM	64	49	53	44	36
Miasta	40	27	33	28	22
Wieś	24	22	20	16	14

Bierni zawodowo

Według badania BAEL w IV kwartale 2016 r. w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano wzrost o 1,7% populacji **biernych zawodowo** w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. oraz wzrost o 0,3% w porównaniu z poprzednim kwartałem.

Ludność **bierna zawodowo** to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
 - dłuższym niż 3 miesiące,
 - do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

Większość z 758 tys. biernych zawodowo stanowili mieszkańcy miast (61,5% udziału, w kraju – 60,4%) oraz kobiety (62,3% udziału; w kraju – 61,8%). Ponad połowa osób biernych zawodowo to osoby w wieku 55 lat i starsze (61,7 udziału; wobec 59,2% w analogicznym okresie 2015 r. i 62,3% w poprzednim kwartale). Znaczący był również udział osób w wieku 15–24 lata – 19,4% ogólnej liczby biernych zawodowo (w analizowanych kwartałach odpowiednio 23,2% i 18,5%).

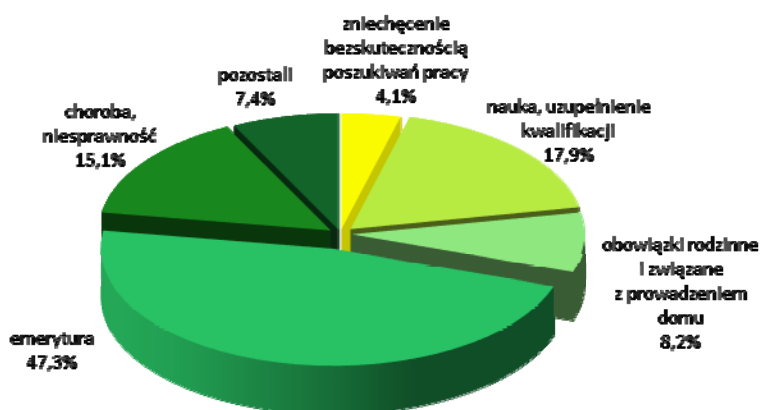
W strukturze biernych zawodowo mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, przyjmując za kryterium poziom wykształcenia, najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym

i niepełnym podstawowym (271 tys. osób), a ich udział w ogólnej liczbie biernych zawodowo wyniósł 35,8% (w IV kwartale 2015 r. – 37,4%, a w III kwartale 2016 r. – 36,1%).

W okresie październik-grudzień 2016 r. bierni zawodowo nieposzukujący pracy, jako najczęstszą przyczynę nieposzukiwania (poza emeryturą – taki powód podaje 357 tys. osób), wymieniali naukę i uzupełnianie kwalifikacji (135 tys. osób) oraz chorobę i niesprawność (114 tys. osób). Osób zniechęconych bezskutecznością poszukiwań pracy w województwie kujawsko-pomorskim było 31 tys.

Bierni zawodowo według przyczyn nieposzukiwania pracy w IV kwartale 2016

Autorzy opracowania: Alicja Redelbach, tel. 52 3669484, Radosław Żmuda-Trzebiatowski, tel. 52 3669491
– Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy – pod kierunkiem *dra Dominika Śliwickiego*

Redakcja techniczna, skład i grafika komputerowa: Adam Mańkowski, Anna Nakielska
– Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBGD@stat.gov.pl, tel. 52 3669400